
Vejledning om ansøgning om støtte fra ansøgningspuljen til understøtte af omlægning til en tidlig og forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge § 15.26.02.10.

Ansøgningsfristen er den 24. marts 2017 kl. 12.00

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 1) Indledning
- 2) Ansøgningspuljens formål
- 3) Ansøgningspuljens målgruppe
- 4) Ansøgerkreds
- 5) Baggrund for ansøgningspuljen
- 6) Forventede resultater
- 7) Støtteegnede projekter
- 8) Projektperiode
- 9) Krav om faglig sparring og rådgivningsforløb
- 10) Tildelingskriterier for tilskud fra ansøgningspuljen
- 11) Udarbejdelse af projektbeskrivelse
- 12) Tilskudsberettigede udgifter
- 13) Ikke tilskudsberettigede udgifter
- 14) Udarbejdelse af budget
- 15) Ansøgningsprocedure
- 16) Hvis projektet får tilskud

1. Indledning

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2016 er der afsat i alt 46,9 mio. kr. til at støtte den kommunale omlægningsproces i forhold til en tidlig forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge, jf. finansloven § 15.26.02.10.

Midlerne udmøntes via tre ansøgningspuljer i henholdsvis 2016, 2017 og 2018, som kommuner kan søge med henblik på økonomisk støtte til at investere i en helhedsorienteret omlægning af området for udsatte børn og unge på tværs af sagsbehandlingen, den kommunale tilbudsvifte og i koblingen til almenområdet.

I ansøgningspuljen for 2017 udmeldes i alt 24,9 mio. kr., og midlerne forventes at blive fordelt til ca. 13 kommuner. Socialstyrelsen forventer i den forbindelse ikke at kunne tildele enkeltbeløb, der er væsentligt højere end 1,9 mio.kr. pr. kommune. Ved fordelingen af ansøgningspuljen vil det i øvrigt blive prioriteret, at midlerne fordeles til kommuner, som ikke tidligere har modtaget støtte til omlægningen i ansøgningsrunden for 2016.

2. Ansøgningspuljens formål

Det overordnede formål med ansøgningspuljen er, at landets kommuner kan søge om økonomisk støtte til at investere i initiativer, der bidrager til en helhedsorienteret omlægning af området for udsatte børn og unge på tværs af sagsbehandlingen, den kommunale tilbudsvifte og i koblingen til almenområdet.

Målet er, at flere udsatte børn og unge får en tidligere og forebyggende indsats, og at indsatsen er kvalificeret og skaber progression for barnet eller den unge. Det indebærer blandt andet:

- En forebyggende tilgang i den kommunale sagsbehandling, herunder at der sættes tidligere og mere systematisk ind, og at barnet eller den unge og familien inddrages og følges tæt med fokus på progression og muligheder for løbende tilpasninger i indsatsen i takt med barnets udvikling og indsatsens resultater.
- En sammenhængende tilbudsvifte, hvor der arbejdes efter en forebyggende og videnbaseret kultur, der sigter på at anvende veldokumenterede og effektive forebyggende indsatser og foranstaltninger med fokus på at hjælpe barnet og familien så tæt på et almindeligt hverdagsliv som muligt.
- En tidligere forebyggende indsats i almenområdet, der understøtter, at børn og unge, der ikke trives, opspores tidligt og modtager relevante indsatser.
- Et helhedsorienteret perspektiv med fokus på koordinering af indsatser på tværs af sektorer og på, at indsatserne anvendes tidligt og rettidigt samt tilrettelægges, så barnet eller den unge i videst muligt omfang kan bevare tilknytningen til et almindeligt hverdagsliv.

3. Ansøgningspuljens målgruppe

Initiativets primære målgruppe er socialt udsatte børn og unge og deres familier, der har behov for særlig støtte, eller er i risiko for at udvikle behov for særlig støtte.

Målgruppen for den indsats, der kan støttes gennem ansøgningspuljen, er ledere og medarbejdere i de kommuner, som ønsker at foretage en helhedsorienteret omlægning til en tidligere, forebyggende og mere effektiv indsats på området for udsatte børn og unge.

4. Ansøgerkreds

Ansøgerkredsen er landets kommuner.

Ved fordeling af ansøgningspuljen vil det blive prioriteret, at midlerne fordeles til kommuner, der ikke tidligere har fået tildelt økonomisk støtte i forbindelse med ansøgningspuljen i 2016.

5. Baggrund om ansøgningspuljen

En tidlig forebyggende indsats for socialt udsatte børn og unge giver både menneskeligt, fagligt og økonomisk mening. Både erfaring og forskning peger på, at det kan betale sig at investere i bedre forebyggelse på området, da en tidlig indsats kan forebygge, at problemer vokser sig større, og at der i et længere perspektiv opstår negative følgevirkninger for målgruppen.¹

Med inspiration fra blandt andet svenske kommuner er mange kommuner i Danmark i øjeblikket i gang med at justere eller omlægge området for udsatte børn og unge med fokus på en tidligere forebyggende indsats.

I Sverige har man bl.a. færre lange institutionsanbringelser og flere indsatser tæt på barnets hverdagsliv, end det er tilfældet i Danmark². Undersøgelser peger på, at årsagen bl.a. skal findes i en mere systematisk forebyggende tilgang til sagsforløbet på tværs af sagsbehandling og tilbudsvifte³.

Socialstyrelsens erfaringer fra Projekt Partnerskabskommuner i regi af Forebyggelsespakken Tidlig Indsats – Livslang Effekt, Metodeudbredelsesprogrammet og Den Permanente Task Force på området udsatte børn og unge peger ligeledes på, at der er behov for at styrke sammenhængen mellem indsatserne i myndighedsregi og på almenområdet for at kunne gribe tidligere og mere helhedsorienteret ind. I Projekt Partnerskabskommuner er Herning, Haderslev og Hvidovre Kommune i samarbejde med Socialstyrelsen ved at identificere kerneområder og centrale virkemidler i en helhedsorienteret omlægning af indsatsen på tværs af sagsbehandlingen, tilbudsviften og i koblingen til almenområdet. Det konceptuelle afsæt for udviklingsarbejdet er beskrevet i dokumentet ”Ramme og retning – Partnerskab om en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge”, som kan finde på socialstyrelsens hjemmeside under: <http://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/partnerskabskommuner/partnerskabskommuner-test/viden/det-forebyggende-mindset-i-en-omstilling>.

6. Forventede resultater

Det forventes, at de støttede projekter opnår nedenstående resultater på borgerniveau og organisatorisk niveau.

6.1 Forventede resultater på borgerniveau

Ansøgningspuljen forventes at bidrage til følgende langsigtede resultater for målgruppen af socialt udsatte børn, unge og familier:

- Flere udsatte børn og unge opspores på et tidligt tidspunkt i problemudviklingen.
- Flere udsatte børn og unge modtager en tidligere forebyggende indsats, inden problemerne vokser sig for store.
- Flere udsatte børn og unge får mulighed for et normalt hverdagsliv og støttes i et hverdagslivsmiljø.
- Flere udsatte børn og unge sikres læring og udvikling ved støtte i skolegang og uddannelse.
- Flere børn og unge har gode og nyttige relationer til deres nære familie og netværk.
- Flere forældre sættes i stand til at kunne varetage deres børns trivsel og udvikling.
- Flere børn og unge kan bo hjemme hos deres forældre.

6.2 Forventede resultater på organisatorisk niveau

Ansøgningspuljen forventes at bidrage til følgende langsigtede resultater på organisatorisk niveau:

- En sammenhængende og helhedsorienteret sagsbehandling og kommunal tilbudsvifte.
- En tættere opfølgning på det enkelte barns eller unges udvikling, herunder i forhold til om målene med indsatsen opfyldes.
- En vidensbaseret kultur både hos myndighed og leverandører karakteriseret ved brug af veldokumenterede og effektive indsatser.
- En højere grad af inddragelse af barnet, den unge, familien og netværket.
- Et ændret anbringelsesmønster med færre længerevarende institutionsanbringelser og en større andel netværksanbringelser.
- Et styrket tværfagligt samarbejde mellem almenområdet (sundhedsplejen, dagtilbud, skoler og PPR), specialområdet (plejefamilier og institutioner) og myndighedsområdet.

De forventede resultater på lang sigt skal forstås som overordnede visioner for omlægningen til en tidligere forebyggende og effektiv indsats. Det er vigtigt, at den enkelte kommune selv formulerer mål på kort sigt for netop den investering, de ønsker at foretage med midler fra ansøgningspuljen, og viser sammenhængen til de langsigtede mål ovenfor.

7. Støtteegnede projekter

Med ansøgningspuljen kan kommuner ansøge om støtte til at investere i en tidlig, forebyggende og helhedsorienteret indsats. Det kan være investeringer i:

- Nye indsatser eller metoder, der styrker den tidlige forebyggende tilgang i den samlede kommunale indsatsvifte. Det kan også være indsatser, der understøtter sammentænkte løsninger mellem døgntilbud og plejefamilier, eller indsatser, der styrker netværksanbringelser.
- Nye indsatser eller metoder, der styrker den forebyggende tilgang i den kommunale tilbudsvifte eksempelvis De Utrolige År, såvel som metoder eller indsatser der styrker barnets/den unges hverdagsliv.
- Tiltag, metoder eller redskaber, der styrker det tværfaglige samarbejde mellem sundhedsplejen, dagtilbud, skoler, PPR og børnemyndighedsområdet, eller indsatser der styrker de fagprofessionelles (fx socialrådgivere på skoler og i daginstitutioner, sundhedsplejerskers, læreres og pædagogers) handlekompetencer og muligheder for at opspore og støtte børn i risiko. Det kan eksempelvis være Model for tidlig opsporing, se på socialstyrelsens hjemmeside: <http://socialstyrelsen.dk/projekter-initiativer/born/om-tidlig-indsats-livslang-effekt/indsatser-til-dagtilbud/model-for-tidlig-opsporing>.
- Afprøvning af vidensbaserede metoder og redskaber til opfølgning på mål og progression af indsatsen hos barnet eller den unge, som fx YLS-CMI. YLS-CMI er et valideret screenings- og dokumentationsredskab til kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, der bygger på forskningsbaserede beskyttelses- og risikofaktorer hos målgruppen.
- Opkvalificering eller uddannelse af medarbejdere i nye løsninger, metoder og redskaber. Eksempler kan være udbredelse af netværksinddragende metoder, metoder til løbende inddragelse af barnet/den unge eller redskaber til systematisk opsporing af børn og unge i en udsat position.
- Udbredelse af allerede eksisterende og velfungerende initiativer i kommunerne til en styrkelse af tidlige forebyggende indsatser. Det kan være udbredelse af en velfungerende indsats fra ét tilbud til alle kommunens lignende tilbud. Eller det kan være udbredelse af en indsats fra én type tilbud til andre typer af tilbud, fx fra skole til dagtilbud eller fra familiepleje til institutioner.
- Personaleressourcer fx projektledere, socialpædagoger, psykologer, sagsbehandlere eller frivilligkoordinator til opstart af nye tiltag eller opgaver i forbindelse med en styrkelse af tidlige forebyggende indsatser. Det kan fx være sagsbehandlere til hyppigere og mere systematisk opfølgning i sagerne, eller en frivilligkoordinator, som kan understøtte kommunens arbejde med at inddrage civilsamfundet, frivilli-

ge foreninger, sportsforeninger m.v., i arbejdet med at omlægge til en tidligere forebyggende indsats og fx sætte fokus på udsatte børns hverdagsliv.

- Kommunerne kan vælge at inddrage forskningsinstitutioner, fonde og frivillige foreninger eller lignende i forbindelse med omlægning af indsatsen eksempelvis til opkvalificering af medarbejdere. Der gives ikke støtte til gennemførelse af indsatser i regi af eksterne aktører.

Der kan ansøges om midler til investeringer, som kan bidrage til en helhedsorienteret omlægning af området for udsatte børn og unge på tværs af sagsbehandlingen, den kommunale tilbudsvifte og i koblingen til almenområdet, og som forventeligt vil være en ekstraudgift i omlægningen. Kommunen skal således have en ambition om at foretage en helhedsorienteret omlægning, men det er ikke et krav, at kommunen i tilskudsperioden påbegynder arbejde med samtlige centrale dele af den samlede omlægning, som er nævnt i dokumentet ”Ramme og retning”⁴.

8. Projektperiode

Midlerne skal anvendes i perioden 1. maj 2017 til 31. december 2019.

Kommuner kan vælge at søge om støtte til hele eller dele af projektperioden.

9. Krav om faglig sparring og rådgivningsforløb

For at opnå støtte fra ansøgningspuljen er det et krav, at kommunen har modtaget eller modtager faglig sparring og rådgivning til omlægningen fra Socialstyrelsen. Kravet om faglig sparring og rådgivning kan opfyldes på flere måder:

- For partnerskabskommunerne i regi af Forebyggelsespakken Tidlig Indsats – Livslang Effekt er der ikke yderligere krav om, at kommunen modtager faglig sparring eller rådgivning.
- For referencekommunerne i Projekt Partnerskabskommuner i regi af Forebyggelsespakken Tidlig Indsats – Livslang Effekt er det et krav, at kommunen har gennemført en modenhedsanalyse og et samlet strategiforløb, der munder ud i en handlingsorienteret udviklingsplan, som kommunen forpligter sig til at arbejde efter i tilskudsperioden. Derudover har kommunen mulighed for at indberette tal til Socialstyrelsens nøgletalskatalog eller indsamle egne nøgletal for relevante indikatorer. ▸
- For kommuner, der er i gang med eller har gennemført et rådgivningsforløb gennem Socialstyrelsen, er der ikke krav om yderligere deltagelse.
- For kommuner, der *ikke* er partnerskabs- eller referencekommune, og som *ikke* er i gang med eller har gennemført et rådgivningsforløb gennem Socialstyrelsen, skal kommunen indgå i et rådgivningsforløb med opstart i 2017. Derudover har kommunen mulighed for at indberette tal til Socialstyrelsens nøgletalskatalog eller indsamle egne nøgletal for relevante indikatorer.

Såfremt kommunen modtager støtte fra ansøgningspuljen, vil kommunen automatisk blive tildelt et rådgivningsforløb. Rådgivningsforløbet er nærmere beskrevet nedenfor.

9.1 Socialstyrelsens rådgivningsforløb

En helhedsorienteret omlægning til tidlig, forebyggende og mere effektiv indsats vil i den enkelte kommune være en flerårig proces, der fordrer tæt vellykket samarbejde på tværs af sektorer. Ambitionen med Socialstyrelsens rådgivning er, at:

- Understøtte, at kommunerne får fokus på en helhedsorienteret omlægning, og at de foretager relevante prioriteringer ud fra dette fokus.
- Understøtte kommunerne i forhold til at arbejde med udvalgte nedslagspunkter, som er relevante i en omstilling til en tidligere forebyggende indsats.
- Bidrage med inspiration, viden og erfaringer i kommunernes omlægning.

Rådgivningen bygger i høj grad på viden og erfaringer fra Projekt Partnerskabskommuner. Forløbet vil for hver kommune bestå af 4-6 vejledningsdage/sessioner over en periode på 8-12 måneder. Forløbet tilrettelægges med afsæt i den enkelte kommunes konkrete ønsker og behov, og det vil bestå af forskellige delelementer, der til sammen sætter fokus på indsatsen på tværs af sagsbehandlingen og tilbudsviften og i koblingen til almenområdet.

Rådgivningen vil forudsætte, at kommunen selv er aktivt drivende og har afsat relevante kompetencer og tilstrækkelige ressourcer til at være udførende på delprodukter (fx mini-analyse og udviklingsplan) og tovholder på det samlede forløb. Socialstyrelsen bidrager med viden, facilitering af rådgivningsdage samt løbende vejledning og sparring målrettet nøgleaktører som for eksempel ledere og projektledere. Desuden bidrager Socialstyrelsen med diverse skabeloner og vejledninger, der arbejdes ud fra i rådgivningsforløbet.

Som del af rådgivningsforløbet gennemføres som udgangspunkt en mini-analyse, der skal bidrage til afdekning af kommunens styrker og udviklingspotentialer, og kvalificere kommunens efterfølgende arbejde med udviklingspunkter/udviklingsplan. I arbejdet med analyse og udviklingspunkter/udviklingsplan vil der blive set på tværs af sagsbehandlingen, tilbudsviften og koblingen til almenområdet samt rettet opmærksomhed på det organisatoriske og ledelsesmæssige niveau. Kommunen forventes i den forbindelse at inddrage relevante ledere, medarbejdere og aktører i arbejdet.

I rådgivningsforløbet vil kommunen desuden efter behov få mulighed for at gå i dybden med særligt udvalgte emner eller redskaber. Kommunen vil i den forbindelse få stillet redskaber til rådighed, der eksempelvis kan bruges i kortlægning af tilbudsviften eller arbejdet med faglig ledelse i omlægningsprocessen.

Resultatmål og nøgletal er centrale redskaber i monitoreringen af, om kommunens omlægning bevæger sig i den ønskede retning. Derfor får kommunen mulighed for at følge egen udvikling på udvalgte indikatorer gennem hele projektperioden i form af et nøgletalskatalog. Arbejdet med resultatmål og nøgletal skal understøtte, at der er relevant ledelsesinformation for strategisk vigtige dimensioner i omlægningen, og at denne information anvendes bedst muligt. Kommunen kan også vælge at indsamle egne nøgletal for relevante indikatorer koblet til kommunens udviklingsplan. Der kan findes mere information om rådgivningsforløbet på Socialstyrelsens hjemmeside:

<http://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/partnerskabskommuner/partnerskabskommuner-test/radgivningsforlob>.

10. Tildelingskriterier for tilskud fra ansøgningspuljen

Projektansøgningen skal opfylde både faglige krav (afsnit 10.1) og organisatoriske krav (afsnit 10.2.) samt generelle tildelingskriterier (afsnit 10.3.), som gælder for ansøgningspuljen.

10.1 Faglige kriterier

Der gælder følgende faglige krav for at komme i betragtning til tilskud fra ansøgningspuljen:

- Kommunen skal have et mål om at foretage en helhedsorienteret omlægning mod en tidlig, forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge, og det skal fremgå, hvordan investeringen skal bidrage til hertil⁵.
- Det skal fremgå, hvor mange børn, unge og familier indsatsen forventes at nå, og hvor mange ledere og medarbejdere der forventes at indgå i aktiviteterne.
- Der skal vedlægges en business case eller lignende, hvori det sandsynliggøres, hvordan tilskuddet anvendes som en investering, der på sigt skaber en forandring i den kommunale drift.

10.2 Organisatoriske tildelingskriterier

Der gælder følgende organisatoriske krav for at komme i betragtning til tilskud fra ansøgningspuljen:

- Projektets organisering skal være beskrevet, herunder hvordan organiseringen understøtter projektets gennemførelse og målopfyldelse.
- Kommunen skal modtage faglig sparring fra Socialstyrelsen til omlægningsprocessen. Det kan enten være som 1) partnerskabskommune, 2) referencekommune, der har gennemført en modenhedsanalyse og et samlet strategiforløb, 3) kommune, der har eller er ved at gennemføre et rådgivningsforløb i regi af Socialstyrelsen, eller 4) kommune, der vil gennemføre et rådgivningsforløb i regi af Socialstyrelsen.
- Der skal være vedlagt dokumentation for politisk og ledelsesmæssig opbakning til projektet.

Såfremt der ikke kan indhentes dokumentation for den politiske opbakning til projektet inden ansøgningsfristen, skal der til ansøgningen vedlægges en tidsplan og proces for, hvornår dokumentationen kan indsendes.

- Kommunen skal medfinansiere minimum 50 pct. af de samlede udgifter til projekter. Der skal til ansøgningen indsendes dokumentation for, at der politisk er truffet beslutning herom.

Såfremt der ikke kan indhentes dokumentation for den kommunale medfinansiering inden ansøgningsfristen, skal der til ansøgningen vedlægges en tidsplan og proces for, hvornår dokumentationen kan indsendes.

10.3 Generelle tildelingskriterier

For at komme i betragtning til tilskud fra ansøgningspuljen gælder følgende generelle tildelingskriterier:

- Projektets formål skal være indenfor ansøgningspuljens formål, og projektet skal medvirke til at fremme puljens formål.
- Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af projektets målgruppe, formål, aktiviteter, tidsplan, organisering, samt hvordan projektets resultater forventes at blive dokumenteret.
- Ansøgningen skal indeholde konkrete mål på brugerniveau for indsatsen i projektet. Dvs. hvilke resultater det konkrete projekt forventes at føre til.
- Der skal være sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter og ressourcer.
- Projektet skal have en plan for forankring af indsatsen, som sandsynliggør, at omlægningen kan forankres i kommunen efter tilskudsperiodens ophør.

10.4 Vurderinger af ansøgninger

Ansøgninger om støtte fra ansøgningspuljen vurderes på baggrund af ovenstående faglige og organisatoriske krav samt generelle tildelingskriterier. Vurderingen af ansøgningerne er inddelt i seks områder.

Oversigten illustrerer, hvordan den samlede ansøgning bliver vurderet.

Vurdering	Tildelingskriterier
1. Relevans	Projektets formål skal være indenfor ansøgningspuljens formål, og projektet skal medvirke til at fremme puljens formål. Kommunen skal have et mål om at foretage en helhedsorienteret omlægning mod en tidlig, forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge, og det skal fremgå, hvordan investeringen i det ansøgte projekt skal bidrage hertil.
2. Sammenhæng:	Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af projektets målgruppe, formål, aktiviteter, tidsplan, organisering, samt hvordan projektets resultater forventes at blive dokumenteret. Det skal fremgå, hvor mange børn, unge og familier indsatsen forventes at nå, og hvor mange ledere og medarbejdere der forventes at indgå i aktiviteterne. Ansøgningen skal indeholde konkrete mål på brugerniveau for indsatsen i projektet. Dvs. hvilke resultater det konkrete projekt forventes at føre til. Der skal være sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter og ressourcer.
3. Opbakning og parathed	Kommunen skal modtage faglig sparring fra Socialstyrelsen til omlægningsprocessen. Det kan enten være som 1) partnerskabskommune, 2) referencekommune, der har gennemført en modenhedsanalyse og et samlet strategiforløb, 3) kommune, der har eller er ved at gennemføre et rådgivningsforløb i regi af Socialstyrelsen, eller 4) kommune, der vil gennemføre et rådgivningsforløb i regi af Socialstyrelsen. Der skal være vedlagt dokumentation for politisk og ledelsesmæssig opbakning til projektet. Kommunen skal medfinansiere minimum 50 pct. af de samlede udgifter til projekter. Der skal til ansøgningen indsendes dokumentation for, at der politisk er truffet beslutning herom.
4. Organisering	Projektets organisering skal være beskrevet, herunder hvordan organiseringen understøtter projektets gennemførelse og målopfyldelse.
5. Forankring	Projektet skal have en plan for forankring af indsatsen, som sandsynliggør, at omlægningen kan forankres i kommunen efter tilskudsperiodens ophør.

	Der skal vedlægges en business case eller lignende, hvori der redegøres for, hvordan tilskuddet anvendes som en investering, der på sigt skaber en forandring i den kommunale drift.
6. Budget	Der skal være overensstemmelse mellem budget og beskrevne aktiviteter.

Socialstyrelsens vurdering vil tage udgangspunkt i en helhedsvurdering af ansøgningerne. Ud over de nævnte tildelingskriterier vil der blive lagt vægt på:

- At ansøgningspuljen fordeles til investeringer i både børnemyndighedsområdet, i den kommunale tilbudsvifte og i sammenhængen mellem almenområdet og socialområdet eller forebyggende indsatser for udsatte børn og børn i risiko i almenområdet.
- At ansøgningspuljen fordeles til kommuner, der befinder sig i forskellige faser af omlægningsprocessen. Fx har nogle kommuner allerede omlagt til en tidligere forebyggende indsats i ét distrikt og ønsker at udbrede metoder og aktiviteter til nye distrikter i kommunen, eller kommunerne har haft fokus på omlægning på eksempelvis myndighedsområdet og ønsker nu at arbejde med koblingen til almenområdet. Andre kommuner befinder sig i en tidligere fase i omlægningsprocessen og søger til forskellige opstartsaktiviteter, eller til at arbejde med specifikke metoder og indsatser
- At ansøgningspuljen på 24,9 mio. kr. fordeles til ca. 13 kommuner. Socialstyrelsen forventer derfor ikke at kunne tildele enkeltbeløb, der er væsentligt højere end 1,9 mio. kr. pr. kommune.
- At ansøgningspuljen fordeles til kommuner, som ikke tidligere har modtaget støtte til omlægningen i ansøgningsrunden for 2016.

11. Udarbejdelse af projektbeskrivelse

Ved fordeling af støtte til projekterne vil der blive lagt vægt på, at følgende er tilstrækkelig beskrevet i ansøgningen:

At **projektets formål** er beskrevet. I projektets formål beskrives, hvilket problem projektet skal løse for målgruppen, og hvilken forandring det skal medføre for målgruppen. Det er centralt, at det sandsynliggøres, hvordan projektet medvirker til at fremme puljens formål.

At projektets **målgruppe** er beskrevet kort og præcist. Beskrivelsen skal indeholde følgende oplysninger:

- Hvem indgår i målgruppen?
- Hvor mange er omfattet af målgruppen?
- Hvor mange fra målgruppen forventes at være omfattet af projektet? Det er vigtigt, at der gives et realistisk bud på, hvor mange der indgår i projektet. Der skal både tages hensyn til det økonomiske grundlag for projektet og kapaciteten (f.eks. antal ansatte, antal frivillige, deres faglige forudsætninger og projektets organisatoriske rammer og muligheder).
- Hvordan vil antal deltagere i projektet blive opgjort/dokumenteret? Det skal beskrives, hvordan I systematisk vil opgøre antallet af borgerne.
- Er der relevante undergrupper? (f.eks. relevant at skelne mellem mænd og kvinder?) Når I beskriver målgruppen, skal I være opmærksomme på, om der er særlige kønsmæssige, aldersmæssige, geografiske, etniske eller andre perspektiver, der skal tages højde for i projektet.

At projektets **mål på borgerniveau** er klart og præcist beskrevet. Målene er de konkrete resultater, som projektet forventes at opnå. Projektets resultater skal være realistiske set i forhold til bl.a. projektets mål-

gruppe, bemanning og aktiviteter. For yderligere information læs afsnittet om udarbejdelse af projektets forandringsteori.

At det er beskrevet, hvordan målene/resultaterne nås, dvs. at det er beskrevet kort og præcist, hvilke **aktiviteter**, som projektet vil gennemføre. Det skal også beskrives, hvordan de enkelte aktiviteter hænger sammen, og hvordan aktiviteterne bidrager til at opnå målet. Projektet skal ud fra karakteristik af målgruppen og dens problemer beskrive indholdet af disse aktiviteter, så det kan ses, hvordan de modsvarer problemerne. **Tidsplan** for aktiviteter skal udarbejdes. Det skal angives, om nogle aktiviteter tidsmæssigt skal placeres før andre, og om der er særlige kritiske betingelser, der skal være opfyldt, før I fortsætter med projektet.

At det fremgår, hvordan projektet vil **dokumentere** aktiviteterne og resultaterne. For yderligere information læs afsnittet om udarbejdelse projektets forandringsteori.

At projektets **organisation og ledelse** er beskrevet. Det skal beskrives projektets organisationsstruktur og opgavefordeling. F.eks. hvor mange ansatte er der i projektet, hvilke beføjelse har projektlederen, hvem har det overordnede ansvar for projektet, hvilke er projektets samarbejdsparter, og hvad disse bidrager med.

At **videreførelse** af projektets aktiviteter efter tilskudsperiodens udløb er beskrevet. Det skal beskrives, hvordan projektet kan videreføres og forankres efter tilskudsperiodens udløb.

11.1 Køn skal tænkes ind i projektet (Kønsmainstreaming)

I skal tydeligt overveje, om projektet er målrettet enten drenge eller piger eller begge køn. De anvendte metoder i projektet skal svare til de behov, som drenge og piger i målgruppen kan have. I skal overveje om kvinder og mænd har samme behov for hjælp. I skal også overveje, om der er basis for at indrette projektet på en måde, der gør det muligt for både piger og drenge at få udbytte af det.

12. Tilskudsberettigede udgifter

Projektets udgifter skal anføres under specifikke budgetposter i budgettet. Af nedenstående oversigt fremgår, hvilke udgifter der er tilskudsberettigede i forhold til tilskud fra ansøgningspuljen:

1. **Lønudgifter** til aflønning af medarbejdere i projektet. Lønniveauet må ikke være højere end det, der er aftalt i de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde.
2. Udgifter til **honorarer til konsulenter**.
3. Udgifter til **revisor**.
4. Lovpligtige **forsikringer**, herunder arbejdsskadeforsikringer.
5. Udgifter til **transport** i egen bil. Transportudgiften skal beregnes på baggrund af statens lave takst pr. km., jf. Moderniseringsstyrelsens Cirkulære om satsregulering for tjenesterejser. Udgifterne skal budgetteres med antal kilometer og takst pr. km.
6. Udgifter til offentlig **transport**.
7. Udgifter til **aktiviteter**.
8. Udgifter til **formidling**.
9. Udgifter til **uddannelse** af medarbejde.
10. Udgifter til **lokaler**.
11. Udgifter til **kontorhold** (f.eks. mindre kontorartikler, porto mv.).

12. Udgifter til mindre **materielanskaffelser** indtil 50.000 kr. pr. år (f.eks. indkøb af udstyr, køkkenmaskiner eller andet inventar). Såfremt der søges om tilskud til materialeanskaffelser, skal formålet med anskaffelsen fremgå af ansøgningen eller i en note til budgettet.
13. Andre **relevante udgifter** til projektets gennemførelse. Relevansen beskrives i en note til budgettet.

13. Ikke tilskudsberettigede udgifter

Af nedenstående oversigt fremgår, hvilke udgifter der ikke kan dækkes gennem tilskud fra ansøgningspuljen:

1. **Uforudsete** udgifter. Der må ikke budgetteres med reserve mv.
2. **Overhead**. Udgifter til administration mv. skal fremgå af særskilte budgetposter.
3. **Diverse/øvrige** udgifter. Der må ikke budgetteres med uspecificerede udgifter.
4. **Materialeanskaffelser** for over 50.000 kr. per år.
5. **Køb af fast ejendom**.
6. **Anlægsudgifter** (f.eks. ombygning og renovering).
7. Dækning af **underskud** eller anden gæld.
8. Støtte til **enkeltpersoners underhold**.
9. Aktiviteter, der **fuldt ud er finansieret** fra anden side.
10. Aktiviteter, der **ikke er målrettet mennesker med sociale problemer eller er i en svær livssituation**. Dette kan f.eks. være almindelige kulturelle og underholdende aktiviteter, idrætsaktiviteter o. lign.

14. Udarbejdelse af budget

I forbindelse med ansøgning om støtte fra Socialstyrelsens ansøgningspuljer skal der udarbejdes budget for projekterne, der ansøges om støtte til.

Budgettet oprettes automatisk, når ansøgningen udfyldes elektronisk på Tilskudsportalen.

- **Det budget, der oprettes i ansøgningen, skal alene indeholde de udgifter, der søges om tilskud til fra ansøgningspuljen.**

Budgettet skal udarbejdes på en sådan måde, at det udgør en fyldestgørende og sandfærdig beskrivelse af projektets forventede udgifter, som er afstemt i forhold til projektets aktivitetsniveau, tidsplan og organisationsstruktur.

Budgettet skal kun indeholde tilskudsberettigede udgifter, som direkte kan henføres til det konkrete projekts gennemførelse. Således må der ikke budgetteres med udgifter, som ikke direkte kan henføres til det konkrete projekt, eller udgifter, der ikke kan gives tilskud til (se afsnit 12 og 13). Udgifter skal specificeres i budgettet, og udgifter kan ikke samles i overordnede budgetposter.

- **Der skal som bilag til ansøgningen derudover vedlægges et separat budget, hvoraf kommunes medfinansiering tydeligt fremgår. På tilskudsportalen findes et hjælpeskema, som kan anvendes hertil.**

Det er vigtigt, at følgende oplysninger angives i budgettet:

- Projektets titel

- Ansøgers identifikation (CVR-nummer eller CPR-nummer)

Ansøgers navn og adresse

14.1 Nødvendige udgifter

Tilskud kan ydes til fremtidige, projektrelaterede udgifter. Det skal være udgifter, der er nødvendige for at projektet kan gennemføres. Det skal også være udgifter, som afholdes, når der er modtaget tilskud. Kun i særlige tilfælde kan der ydes tilskud til udgifter, som er afholdt, før der blev ydet tilskud, hvis de har en klar tilknytning til projektet.

14.2 Periodiserede budgetter

14.2.1 100.000 kr. eller derover

Udgifterne i det enkelte årsbudget skal fordeles på de måneder, hvor de enkelte udgifter forventes at falde. Hvis der f.eks. er en ansat projektleder i projektet, opgøres lønnen som den afholdes, én gang om måneden. Gennemsnitstal kan således ikke anvendes.

14.2.2 Under 100.000 kr.

Hvis det ansøgte beløb er mindre end 100.000 kr., behøves projektudgifter ikke at være opdelt i måneder. De kan samles i den første måned, hvor projektet har udgifter.

14.3 Lønudgifter

Lønudgifter skal budgetteres med antal timer og sats pr. time for ansatte medarbejdere og/eller timelønnede eksterne konsulenter mv. Lønudgifter må ikke inkluderes under andres budgetposter. Lønniveauet må ikke være højere end det, der er aftalt i de statslige overenskomster for tilsvarende arbejde. I kan finde relevant information på Moderniseringsstyrelsens hjemmeside www.moderniseringsstyrelsen.dk og/eller ved henvendelse til de relevante fagforeninger.

14.4 Enhedspriser

Alle udgiftsposter skal så vidt muligt udspecificeres i antal enheder og pris pr. enhed. Hvis projektet f.eks. indebærer afholdelse af to konferencer inden for det samme projektår, og hver af konferencerne koster 100.000 kr., anføres to enheder á 100.000 kr. i den eller de måneder, hvor konferencerne og dermed udgifterne forventes afholdt.

14.5 Noter til budgettet

Der skal udarbejdes forklarende noter til de udgiftsposter, som anføres i budgettet. Hvis en af budgetposterne f.eks. er ”Seminar”, kan noten indeholde oplysninger om forventet antal deltagere, seminarets varighed (antal dage, med eller uden overnatning), pris pr. deltager, honorar til oplægsholder mv. Noter skal således dels klarlægge indholdet af den enkelte aktivitet og dels klarlægge forudsætningerne for udgiftens størrelse.

14.6 Moms

Kommuner og regioner kan ikke få tilskud til dækning af moms, da momsen refunderes af momsudligningsordningen. Alle udgifter skal derfor i budgettet være ekskl. moms.

15. Ansøgningsprocedure

Ansøgningsfristen er den 22. marts 2017 kl. 12.00. Efter dette tidspunkt kan ansøgninger ikke længere fremsendes.

Ansøgerne kan forvente svar på ansøgningen primo maj 2017.

Spørgsmål om administration af ansøgningspuljen behandles af Center for Økonomi og Tilskudsforvaltning i Socialstyrelsen. Spørgsmål kan stilles via tlf. 91370200, mandag–fredag mellem kl. 10.00–14.00, eller e-mail: tilskudsforvaltning@socialstyrelsen.dk

Ansøgningskemaet skal udfyldes elektronisk via Tilskudsportalen. For yderligere information om brug af Tilskudsportalen se under vejledninger på Tilskudsportalsens forside. Når Socialstyrelsen har modtaget ansøgningen vil dette fremgå af status under Min tilskudssag. Tekniske spørgsmål i forhold til anvendelse af Tilskudsportalen kan sendes til: portal@socialstyrelsen.dk.

15.1 NemId

Ansøgere med CVR-nummer skal ved oprettelse og indsendelse af ansøgninger anvende en NemId medarbejdersignatur tilknyttet det relevante CVR-nummer. Den tilskudsansvarlige såvel som den medarbejder, der opretter ansøgningen, skal have en NemId medarbejdersignatur. Ansøgere, som ikke er CVR-registrerede, kan søge vha. en NemID signatur tilknyttet deres CPR-nummer. Kun personer, som er fritaget fra tilslutning til digital post, behøver ikke at søge gennem Tilskudsportalen.

16. Hvis projektet får tilskud

Hvis projektet får tilskud, gælder der en række forpligtelser, som står i bekendtgørelse om ansøgningspuljen til understøttelse af omlægning til en tidligere og forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge, af afgørelsen ("tilskudsbrevet"), og af vejledningen om betingelser for tilskud. Der er f.eks. tale om pligt til at indsende relevante dokumenter, rapporter, udbetalingsanmodning og regnskab.

Hvis I ikke overholder forpligtelserne, kan Socialstyrelsen f.eks. beslutte tilbageholdelse, bortfald eller tilbagebetaling af tilskud.

Nedenfor nævnes puljespecifikke forpligtelser:

16.1 Rapport

Projektet skal løbende forholde sig til, om det opnår sine mål og i modsat fald justere projektet. Det skal desuden være muligt for Socialstyrelsen at følge med i, om projektets indsats har den tilsigtede virkning for borgerne. Derfor skal det årligt rapporteres til Socialstyrelsen, om projektets opstillede mål er/bliver opfyldt.

Skabelonen for afrapportering er ”statusrapport” og kan hentes på Socialstyrelsens tilskudsportal under *Min tilskudssag*. Rapporten skal udfyldes elektronisk og indsendes via Socialstyrelsens tilskudsportal. Fristerne for indsendelse af rapporter fremgår af det tilskudsbrev, som tilskudsmodtagere modtager fra Socialstyrelsen.

Bilag 1

Vejledning til udarbejdelse af business case til ansøgningspuljen til understøttelse af omlægning til en tidlig og forebyggende indsats på området for udsatte børn og unge § 15.26.02.10.

Indledning

Som del af ansøgningen skal der vedlægges en business case for de ansøgte midler. Business casen skal sandsynliggøre, hvordan tilskuddet anvendes som en investering, der på sigt skaber en forandring i den kommunale drift. Business casen skal således redegøre for indsatsens forventede omkostninger og besparelser for kommunen.

En business case er en systematisk vurdering af omkostninger og besparelser baseret på bedst tilgængelig viden om projektet og de kommunale udgifter på området m.v. Så vidt det er muligt, bør man præsentere kvantitative estimater for de forventede økonomiske konsekvenser. Hvis man ikke har det nødvendige grundlag til dette, må de beskrives kvalitativt.

Dette er en vejledning til, hvordan business casen kan udarbejdes og præsenteres (se nedenstående skema), herunder også retningslinjer for, hvad der skal indgå i præsentationen af analysen. Såfremt ansøger har andet materiale for eksempel i form af en politisk indstilling eller beslutningsreferater, der inkluderer en business case, kan dette i stedet vedlægges ansøgning.

Overordnet om vurderingen

Der skal tages stilling til, hvilken tidshorisont, der anvendes i business casen. Det anbefales at medtage udgifter og besparelser i op til 6 år efter indsatsens start. Der kan eventuelt suppleres med en beskrivelse af, hvilke økonomiske konsekvenser man forventer på længere sigt.

En kvantitativ vurdering bør foretages i faste priser. Det skal angives, hvilket prisår der anvendes. Det anbefales, at alle omkostninger og besparelser opgøres i 2017-priser.

Såfremt man beregner projektets nettonutidsværdi, anbefales at anvende en diskonteringsrate på 4 pct. p.a. Det skal angives, hvis man bruger en anden diskonteringsrate.

Specifikation af basissituationen

Indsatsens udgifter og besparelser skal vurderes i forhold til udgifterne i ”basis-situationen”. Basis-situationen skal kort beskrives, dvs. en beskrivelse af, hvad der ventes at ske med udgifterne uden indsatsen (befolkningsudvikling, andre projekters konsekvenser, forventninger til udviklingen af målgruppens størrelse mv.), samt hvorfor.

Vurdering af projektets omkostninger

Alle udgifter i forbindelse med opstart, implementering og drift af indsatsen skal medtages. Hvis den nye indsats erstatter en eksisterende indsats, skal man også redegøre for de omkostninger til den tidligere indsats, der forventes at bortfalde.

I opgørelsen af omkostningerne kan man tage udgangspunkt i de ressourcer, der skal anvendes, og om muligt prissætte disse. Medarbejderressourcer prissættes typisk med udgangspunkt i lønnen. Hertil skal lægges udgifter til ansættelse, medarbejderadministration, kontorplads, it mv. Man kan estimere disse omkostninger særskilt eller medregne dem via en overhead på lønnen.⁶

Vurdering af projektets effekter

Besparelserne afhænger af, hvilke effekter projektet har for målgruppen. Eksempelvis kan en tidligt forebyggende indsats resultere i, at færre børn får behov for indgribende foranstaltninger, inkluderes i folkeskolen eller får mindre behov for støtte i undervisningen. Derfor skal effekten vurderes, og der skal redegøres for, hvilket grundlag den er baseret på sammen med en vurdering af usikkerheden forbundet hermed.

Vurdering af de økonomiske konsekvenser

Man skal herefter vurdere de økonomiske konsekvenser, der følger af den forventede effekt. Hvis f.eks. den forebyggende indsats forventes at medføre en reduktion i antallet af anbringelser, skal man vurdere hvilke kommunale besparelser, der følger heraf.

Besparelsen vurderes ud fra omkostningerne forbundet med de ydelser, der forventes at blive reduceret eller bortfalde. For en række ydelser svarer omkostningerne til den pris, kommunen betaler for ydelserne, plus eventuelle omkostninger til administrationen heraf.

Præsentation af business casen

Business casen kan præsenteres efter nedenstående skabelon.

Skabelon for skema til præsentation af business casen

	[Projekt-titel]
Overordnet om beregningen	<i>Angivelse af prisår, diskonteringsrate og tidshorisont, der anvendes i analysen</i>
Basissituation	<i>Beskrivelse af situationen, som projektets udgifter og besparelser måles i forhold til dvs. basissituationen</i>
Projektets omkostninger	<i>Beskrivelse af ressourcer og udgifter knyttet til projektet samt baggrunden for vurdering af omkostningerne</i>
Effekter for deltagerne	<i>Beskrivelse af de skønnede effekter for deltagerne samt grundlaget for dette skøn</i>
Økonomiske konsekvenser	<i>Beskrivelse de afledte økonomiske konsekvenser, der følger af den skønnede effekt inkl. de anvendte priser, samt forklaring herpå,</i>
Samlet vurdering	<i>Præsentation af de samlede resultater, inkl. vurdering af resultatets følsomhed</i>

Såfremt omkostninger og besparelser er opgjort kvantitativt, kan man udregne projektets nettonutidsværdi over den valgte tidshorizont. Nedenfor gives et eksempel på, hvordan resultatet kan præsenteres i dette tilfælde.

Projektkostninger, 1000 kr.	NNV	0	1	2	3	4	5	6
Projektkostninger	5.278	150	1.700	1.600	600	600	600	600
Forberedelse, implementering	246	150	100					
Investeringer	1.886		1.000	1.000				
Drift	3.145		600	600	600	600	600	600
Besparelser - basisomkostninger	-524		-100	-100	-100	-100	-100	-100
xxxxx	-524		-100	-100	-100	-100	-100	-100
Konsekvenser	-5.038		-300	-600	-1.250	1.250	-1.250	-1.250
xxxxxxx	-3.155		-200	-300	-800	-800	-800	-800
xxxx	-1.288		-100	-200	-300	-300	-300	-300
xxxxx	-596			-100	-150	-150	-150	-150
I alt	-285	150	1.300	900	-750	-750	-750	-750

Socialstyrelsen, den 3. februar 2017

BIRGITTE ANKER

/ Mette Holm Sørensen

- ¹ Bl.a. Heckman, 2012: *The Case for Investing in Disadvantaged Young Children*. European Expert Network on Economics of Education.
- ² Bl.a. Krevi 2011: *Den svenske model – det første nærbillede af den svenske praksis for udsatte børn og unge*.
- ³ Krevi 2012: *Tæt på en svensk kommune – inspiration fra Borås kommunes praksis på området for udsatte børn og unge*.
- ⁴ Socialstyrelsen har i samarbejde med de tre partnerskabskommuner Herning, Hvidovre og Haderslev udarbejdet dokumentet ”Ramme og retning - Partnerskab om en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats for udsatte børn og unge”, der skitserer det konceptuelle afsæt for udviklingsarbejdet. Konceptet er Socialstyrelsens og de tre partnerskabskommuners bud på den overordnede retning for en helhedsorienteret omlægning til en tidligere forebyggende og mere effektiv indsats. Dokumentet kan findes på Socialstyrelsens hjemmeside: <http://socialstyrelsen.dk/projekter-og-initiativer/born/partnerskabskommuner/partnerskabskommuner-test/viden/det-forebyggende-mindset-i-en-omstilling>.
- ⁵ Det er ikke et krav, at kommunen i tilskudsperioden påbegynder arbejde med samtlige centrale dele af den samlede omlægning jf. afsnit 7 i vejledningen.
- ⁶ Til yderligere inspiration har Socialstyrelsen lavet en vejledning om indsatsernes omkostninger kan vurderes. Den findes på socialstyrelsens hjemmeside under: udgivelser/omkostningsvurdering.